

[EĞİTİM ÖĞRETİMDE ETİK]

Ahlak daha yerel özellik taşıyan farklı cinsel, etnik, ulusal kimliklerde değişken olabilmektedir.

Etik daha soyut ve genel özellikler taşımaktadır. Etik toplumlarda gruplarda farklı kimliklerde değişmez aynı kalır. Avrupa, Asya ya da Afrika kökenli doktorun etik anlayışında fark yoktur.

ETİK KURAMLAR

1) Sezgisel Yaklaşım

Ahlaksal bir özelliğin ya da ahlaksal bir davranışın hiçbir aracıya konu olmaksızın dolaysız bir biçimde kendiliğinden görülebileceğini savunur.

Sezgisel bize ahlaki doğrulara, neyi yapip neyi yapmamamız gerektiğine ilişkin doğrulara ulaşmanın yolunu gösteren özel bir yeri vardır.

2) Teolojik (Sonuççu) Yaklaşım:

Eylemden en iyi sonucu elde etmek için ne yapmalıyım? Teolojik yaklaşımda bir eylemin doğruluğu, mümkün olduğu kadar fazla insanın mutlu olmasını sağlamasına bağlıdır.

a) Bireyci Yaklaşım:

Bireyler kendilerine uzun dönemde en önemli avantajı sağlayacak duruma göre karar verirler. Önemli olan nokta bireyin kendisi için iyi-kötü değerlendirmesinde kendisine en üstün yararı sağlayan sonuçtur.

b) Faydacı Yaklaşım:
Çok sayıda insana en fazla faydayı sağla-
yacak kararın doğru karar olduğu savunulmaktadır.

3) Kazuistik (Örnek Olaya Dayalı) Etik Kuram,
İlkelerin edimlenmesinde belirli örnek olaylarda
ki gerçekliklere bakarak gerektelendirme yapmayı
esas alan; soyut etik ilkeleri, somut örnek olay-
lara uygulayarak pratik edimler yaratmaya sak-
san etik kuramıdır.

4) Deontolojik Yaklaşım (Kural Temelli)

Deontolojistler teolojik yaklaşımda savunulan ço-
ğunluk kavramına karşıdırlar. Bu yaklaşıma göre;

— *davranışın iyi ya da kötü olarak tanımlanabilmesi
için çoğunluk gösterge olarak alınmaz.

— Çoğunluğun ya da en yüksek faydanın olmadığı
durumlarda da tanınması gereken haklar ve yüküm-
lülükler vardır. (Temel febefesi)

— Bu yaklaşıma göre etik davranış,
kurallara (yasalara, din kurallarına, gelenek ve
göreneklere) uygun davranışlardır.

— Otoriteye uygunluk ve devlete hizmet ama-
lanmaktadır.

Etik Türleri

Betimsleyici Etik

Normatif Etik

Meta Etik Terimi

1) Betimsleyici Etik:

- Ahlak alanına bilimsel yaklaşımın uygulanmasının bir sonucudur.
- Ahlak ve ahlaki eylem bağlamında, olan olgularla ya da olması gereken olgularla ilgilenir.
- Norm bildirmek ya da kural koymak yerine sadece insan eylemini gözlemleyerek eylemlerin sonuçlarını betimler.

2) Normatif Etik:

Ahlaki isteklerin ve normların betimlenmesinden çok gerekçelendirerek temellendirilmesi amaçlanmaktadır.

İnsan varlıklarına, neyin doğru ve neyin yanlış, neyin iyi ve neyin kötü olduğuyla; bazı durumlarda ne yapıp ne yapmamaları gerektiğiyle ilgili bilgiler verir. İnsanların ahlaki eylemleri için düzenleyici ilkeler getiren etik türüdür.

3- Meta Etik Terimi:

Normatif etik'in ortaya koyduğu ahlaki yargılar üzerinde konusudur.

Dolayısıyla metaetik, ahlaki hayatla ilgili önermeler ileri süren etik'in de bir üst düzeyine çıkarak onun üzerinde bir söylem olmak durumundadır.

Etik Karar Verme Aşamaları

- Dur ve düşün.
- Amaçları tanımla.
- Gerçekleri bil.
- Karar ver.
- Verdiğin kararı gözden geçir.

Etik Değerlere Uygun Davranışların Olumsuz Sonuçları

- 1- Saygınlığı yitirme
- 2- Yozlaşmanın kurumsallaştırılması
- 3- Etik değerlerin önemini yitirmesi
- 4- Toplumdan soyutlanma
- 5- Anemik davranışların yaygınlaşması
- 6- İş birliğinin zayıflaması
- 7- Kişisel benliğin zarar görmesi
- 8- Mesleki ve örgütsel bağlılığın zayıflaması
- 9- Kurum içi iletişimin zarar görmesi.
- 10- Çalışma arkadaşlarıyla ilişkilerin bozulması.

Etik Değerlere Uygun Davranışların Olumlu Sonuçları

- 1- Saygınlık kazanma.
- 2- Güvenirlilik
- 3- İyi bir imaja sahip olma
- 4- Problem çözümünde yardım görme
- 5- Toplumda kabul görme
- 6- Sosyal çalkantı dönemlerinde ahlaki gökürü azalır.

5176 Sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

- * Cumhurbaşkanı
 - * TBMM üyeleri
 - * Cumhurbaşkanı yardımcılar
 - * Bakanlar
 - * Türk Silahlı Kuvvetleri
 - * Yargı Mensupları
 - * Üniversiteler
- hakkında bu
Kanun hükümleri
uygulanmaz.

Kurul üyeleri toplam 11 kişidir. Cumhurbaşkanı seçer ve atar.

Kurul Üyeleri

- Bakanlık görevi yapmış olanlar arasından 1 üye
 - İl belediye başkanlığı yapmış olanlar arasından 1 üye
 - Yargıtay, Danıştay, Sayıştay emekliye ayrılanlardan 3 üye
 - Müsteşarlık
Büyükelçilik
Valilik
Bağımsız ve düzenliyiçi kurul başkanlığı görevinde
bulunmuş veya emekliye ayrılanlar } 3 üye
 - Üniversite rektörlük veya dekanlık görevinde bulunmuş
öğretim üyeleri veya emekliye ayrılanlar } 2 üye
 - Kamu kurumu niteliğindeki kuruluş en üst kademe
yöneticiliği yapmış olanlar arasından → 1 üye
+
- TOPLAM: 11 üye

Üyelerin görev süresi 4 yıldır. Süresi dolanları, Cumhurbaşkanını yeniden seçebilir. Görev süresi dolmadan görevlerine son verilemez.

(Ancak üyeler ciddi bir hastalık veya engellilik nedeniyle iş görememeleri halinde görevden alınır.

Yüz kızartıcı suçtan mahkum olmaları halinde de görevden alınır.) 1 ay içerisinde Cumhurbaşkanınca yeniden atama yapılır.

- ⊗ Kurul başkanınca en az 6 üyeye toplanır.
- ⊗ Kurul ayda 4 defa toplanır.
- ⊗ Arta artaya 3 toplantıya ya da yılda 10 toplantıya kısıtlı olmayanlar istifa etmiş sayılır.

★ Kurulun sekretarya hizmetleri Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

★ Fiilen görev yaptıkları her gün için 3000 gösterge ratamının memur aylık katsayısı ile carpılarak huzur hakkı ödenir.